

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku zarządzanie zrównoważonym rozwojem na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią II zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku zarządzanie zrównoważonym rozwojem na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Nie został spełniony warunek określony w art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ponieważ we wniosku brak jest precyzyjnych informacji o udziale poszczególnych dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek (różne dane w różnych częściach wniosku). Ponadto ocena zakresu kształcenia oraz efektów uczenia się nie potwierdza wskazanej przez wnioskodawcę wiodącej roli dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Efekty powiązane z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości osiągane są w ramach zajęć, którym przypisano tylko 30% punktów ECTS. Nazwa kierunku jest niespójna z zakresem kształcenia, ponieważ zgodnie z aktualnym stanem wiedzy koncepcja zrównoważonego rozwoju odnosi się przede wszystkim do gospodarki i przedsiębiorstwa, a w programie nowo tworzonego kierunku dominuje problematyka rozwoju jednostki, innowacje społeczne, zmiany społeczne, partycypacja obywatelska, transformacja społeczna i kulturowa oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Tożsamość kierunku w obecnej postaci jest „rozmyta”, a jego nazwa oraz zakres kształcenia nie pozwalają jednoznacznie wnioskować o kompetencjach zawodowych absolwentów.
2. Dobór treści programowych nie pozwala na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, tj.:
Efekt K_W01 „zna, rozumie i posiada pogłębioną wiedzę o metodach i teoriach zarządzania oraz występujących pomiędzy nimi zależnościach na gruncie ogólnym oraz z zakresu zrównoważonego rozwoju wraz z aktualnym stanem wiedzy i kierunkiem rozwoju dyscypliny naukowej”, ponieważ treści kształcenia opisane w kartach części przedmiotów nie wskazują na pogłębiony poziom przekazywanej wiedzy. Przykładowo w karcie przedmiotu *współczesne koncepcje zarządzania* znajdują się treści typowe dla podstaw zarządzania realizowanych na studiach pierwszego stopnia. Taka ocena wynika także z zakresu literatury obowiązkowej, w której umieszczono podstawowe podręczniki z podstaw zarządzania. Ponadto przedmiot *nowy wymiar przywództwa*, w którym

zaplanowano treści kształcenia typowe dla przedmiotów *zachowania organizacyjne* i *podstawy zarządzania* na poziomie właściwym dla studiów pierwszego stopnia.

Efekt K_W04 „zna i rozumie z perspektywy nauk o zarządzaniu proces zmian organizacyjnych i społecznych oraz posiada pogłębioną wiedzę na temat zarządzania zmianami wraz z szacowaniem ich ewentualnych konsekwencji” może być osiągnięty tylko przez studentów specjalności CSR i zmiana społeczna. Studenci specjalności *rozwój osobisty i organizacyjny* nie mają w planie studiów zajęć zapewniających osiągnięcie tego efektu uczenia się.

Ograniczenie kształtowania kompetencji językowych wyłącznie do lektoratów uniemożliwia osiągnięcie efektu K_U09 „Posiada pogłębioną umiejętność przygotowywania prac pisemnych i wystąpień ustnych w języku obcym z zakresu studiowanego kierunku (zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego)”.

Część zajęć realizowana jest wyłącznie w formie ćwiczeń, co znacząco utrudnia osiągnięcie efektów uczenia się z zakresu wiedzy sformułowanych w sylabusach (np. *zarządzanie dziedzictwem naturalnym i kulturowym, psychologia zrównoważonego życia i wellbeing, nowoczesna partycypacja obywatelska, zarządzanie talentami*).

3. Nie został spełniony warunek określony w art. 67 ust. 5 pkt 2 ww. ustawy, ponieważ Uczelnia nie realizuje obowiązku zapewnienia studentom praktyk zawodowych w wymiarze 3 miesięcy. Tej formie zajęć przypisano w programie studiów tylko 6 ECTS (160 godzin).

Studentom zagwarantowano 146 miejsc odbywania praktyk (na 160 studentów w pełnym cyklu kształcenia), ponadto ich dobór jest niewłaściwy. Część miejsc odbywania praktyk nie gwarantuje osiągnięcia efektów uczenia się spójnych z profilem absolwenta, w którym wnioskodawca eksponuje kompetencje zawodowe ważne z perspektywy sektora biznesu. Miejsca odbywania praktyk zaproponowane przez Uczelnię to głównie (103 na 146 miejsc) organizacje pozarządowe, których profil działalności nie ma zawiązku z zarządzaniem zrównoważonym rozwojem.

4. Uczelnia nie określiła w sposób prawidłowy kompetencji oczekiwanych od kandydatów. Wskazano jedynie, że kandydat powinien interesować się zarządzaniem zrównoważonym rozwojem, przejawiać gotowość do rozwoju kompetencji zawodowych oraz umieć pracować w zespole. Informacje dotyczące sposobu rekrutacji są nieprecyzyjne i różne w poszczególnych częściach wniosku. Wnioskodawca deklaruje, że podstawą oceny kandydata będą wyniki studiów pierwszego stopnia, ale także wyniki egzaminu maturalnego. Do wniosku nie dołączono *Regulaminu przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2020/2021 w Wyższej Szkole Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera z siedzibą w Krakowie*, który wnioskodawca wskazuje jako źródło informacji o procesie rekrutacji.
5. W przypadku części przedmiotów przyjęte metody i formy nie pozwalają na weryfikację efektów uczenia się (np. *nowy wymiar przywództwa, współczesne koncepcje zarządzania, język angielski*) lub nie zostały one określone (np. *psychologia biznesu*). Sylabus praktyk zawodowych nie zawiera informacji o sposobach weryfikacji efektów uczenia się osiąganych w ramach tej formy zajęć. W sposób ogólny przedstawiono je w punkcie IV *Regulaminu praktyk zawodowych w WSE im. ks. J. Tischnera w Krakowie* (zał. 5), ale nie uwzględniają one specyfiki nowo tworzonego kierunku studiów. Ponadto nie przedłożono dokumentów wymienianych w Regulaminie jako załączniki, tj. dziennika praktyk, wzoru wniosku o zaliczenie praktyk w formie pracy zawodowej.

6. Uczelnia nie przedstawiła informacji o procesie dyplomowania, co uniemożliwia ocenę, czy jest on realizowany właściwie, tj. czy pozwala na weryfikację efektów uczenia się.
7. Brak jest zgodności dorobku naukowego, dydaktycznego i doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich z dyscyplinami naukowymi, do których przypisano nowo tworzony kierunek studiów. Na 23 nauczycieli akademickich, którym planuje się powierzenie zajęć jest tylko 3 doktorów i 1 magister, którzy posiadają stopień naukowy lub tytuł zawodowy w dyscyplinie wiodącej (nauki o zarządzaniu i jakości). Nie ma żadnego nauczyciela reprezentującego geografię społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną, mimo że Uczelnia przypisała do tej dyscypliny 13% efektów uczenia się. Charakterystyka doświadczenia zawodowego kadry zdobytego poza uczelnią wskazuje, że nie ma ani jednego nauczyciela, którego doświadczenie praktyczne byłoby powiązane z wdrażaniem koncepcji zarządzania zrównoważonym rozwojem na poziomie sektora, przedsiębiorstwa lub jednostki samorządu terytorialnego.
8. Analiza kompetencji zawodowych, w tym dorobku naukowego, dydaktycznego oraz doświadczenia zdobytego poza uczelnią, nauczycieli akademickich i innych osób planowanych do prowadzenia zajęć na nowo tworzonym kierunku studiów wskazuje, że nieprawidłowo obsadzono 7 przedmiotów, takich jak: *nowy wymiar przywództwa, zarządzanie różnorodnością, zarządzanie zrównoważone przestrzenią publiczną, efektywne metody komunikacji interpersonalnej, ekologiczna ekonomia i gospodarka obiegu zamkniętego, społecznie innowacyjne modele biznesowe, antropologia umysłu*. Ponadto do wniosku nie dołączono charakterystyki kompetencji jednego nauczyciela akademickiego, który ma prowadzić przedmiot *nowy wymiar zarządzania zmianą*. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 2 do Uchwały.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
29.04.2020

Krzysztof Diks

Opinia II zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości

w sprawie spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni

Nazwa kierunku studiów: zarządzanie zrównoważonym rozwojem

Poziom studiów: studia drugiego stopnia

Profil studiów: profil praktyczny

Forma studiów: studia stacjonarne i niestacjonarne

Nazwa i siedziba uczelni wnioskującej o pozwolenie na utworzenie studiów: Wyższa Szkoła Europejska im ks. Józefa Tischnera w Krakowie

Warszawa, 2020

II zespół nauk społecznych prowadzący działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości nauk **wyraża negatywną opinię** w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku zarządzanie zrównoważonym rozwojem na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów recenzowania wniosków o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku poziomie i profilu (w porządku według poszczególnych kryteriów)

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Uruchomienie studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie zrównoważonym rozwojem w Wyższej Szkole Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie wpisuje się w misję Uczelni oraz jej strategię rozwoju, a zwłaszcza w realizację takich celów, jak:

- przygotowanie studentów do aktywnej partycypacji w życiu społeczno-gospodarczym Europy,
- tworzenie warunków dla kształtowania się i upowszechniania postaw innowacyjnych i przedsiębiorczych wśród studentów i pracowników,
- aktywne wpływanie na otoczenie społeczno-gospodarcze, tworzenie pomostów między światem nauki i biznesu, prowadzenie działalności naukowo-badawczej oraz umacnianie pozycji Uczelni jako ośrodka wymiany doświadczeń między środowiskiem akademickim i biznesowym.

Wnioskodawca wskazuje, że kierunek zarządzanie zrównoważonym rozwojem jest powiązany z potrzebami regionalnego, krajowego, a nawet międzynarodowego rynku pracy. W tworzeniu koncepcji kształcenia wykorzystano konsultacje z pracodawcami, przedstawicielami świata biznesu oraz ekspertami. Przeprowadzono analizę źródeł wtórnych dotyczących kluczowych kompetencji oczekiwanych przez pracodawców w Polsce. Uczelnia deklaruje, że program studiów opracowano w porozumieniu z przedsiębiorcami. Pozytywna opinia Konwentu WSE im. ks. Józefa Tischnera w Krakowie na temat uruchomienia studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie zrównoważonym rozwojem znalazła swoje odzwierciedlenie w podjętej przez ten organ uchwale nr 1/2019 z 9 grudnia 2019 r.

Uczelnia przypisała kierunek do dyscyplin: nauki o zarządzaniu i jakości (dyscyplina wiodąca), psychologia, nauki socjologiczne, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, ekonomia. Procentowy udział tych dyscyplin w różnych miejscach wniosku oszacowano odmiennie.

Dane ze stron 78-80 i 91 wniosku			
L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	nauki o zarządzaniu i jakości – dyscyplina wiodąca	31	52
2.	psychologia	9	15
3.	nauki socjologiczne	8	13
4.	geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	8	13
5.	ekonomia i finanse	4	7
Dane ze strony 118 wniosku oraz z załącznika nr 3, część „Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów”			
L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	nauki o zarządzaniu i jakości – dyscyplina wiodąca	Brak danych	61
2.	psychologia	Brak danych	8

3.	nauki socjologiczne	Brak danych	18
4.	geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	Brak danych	12
5.	ekonomia i finanse	Brak danych	1

Nie można jednoznacznie ocenić, czy nazwa kierunku jest adekwatna do kierunkowych efektów uczenia się, ponieważ efekty te sformułowano na dość wysokim poziomie ogólności, a z treści wniosku nie wynika, jak konkretnie Uczelnia rozumie zarządzanie zrównoważonym rozwojem. Na str. 7 Wnioskodawca nawiązuje do idei zrównoważonej ekonomii wskazując, że „jest dzisiaj standardem w społeczeństwach wysoko rozwiniętych, których potencjał opiera się na specjalistycznych technologiach oraz know-how”. Jednak niski udział efektów przypisanych do dyscypliny ekonomia i finanse (s. 78-80 i 91 - 7%, s. 118 wniosku oraz załącznik nr 3 - 1%) pozwala wnioskować, że nie chodzi o rozwój zrównoważony w skali gospodarki. Wskazanie jako dyscypliny wiodącej nauk o zarządzaniu i jakości nakazuje przyjąć, że chodzi przede wszystkim o zrównoważony rozwój organizacji. Jak pisze Uczelnia (s. 7) „Współczesne zarządzanie wymaga zatem nowego podejścia: myślenia analitycznego, ale też uwzględniania szerszego kontekstu społecznego i naturalnego; realizacji celów strategicznych przedsiębiorstw, dbających o komfort pracy ludzi świadczących usługi na ich rzecz; budowania potencjału organizacji w zgodzie z wartościami i etycznym postępowaniem; planowania strategii rozwoju przy uwzględnianiu możliwości włączania się w rozwiązywanie dodatkowych problemów ludzkości”. Z kolei duże nasycenie programu studiów treściami socjologicznymi i psychologicznymi, w tym specjalność rozwój osobisty i organizacyjny wskazuje, że fundamentem kierunku jest zrównoważony rozwój grup społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i jednostki.

Ocena zakresu kształcenia nie potwierdza wiodącej roli dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Mimo że Wnioskodawca przypisuje 31 kierunkowych efektów uczenia się do nauk o zarządzaniu i jakości, to jednocześnie te same efekty przypisuje do innych dyscyplin naukowych.

Nazwa dyscypliny	Kod efektu uczenia się
Nauki o zarządzaniu i jakości (<i>dyscyplina wiodąca</i>)	KW_01, KW_02, KW_03, KW_04, KW_05, KW_06, KW_07, KW_08, KW_09, KW_10, KW_11, KW_12, KW_13, KW_14, KU_01, KU_02, KU_04, KU_05, KU_06, KU_07, KU_08, KU_09, KU_10, KU_11, KU_13, KK_01, KK_02, KK_04, KK_05, KK_06, KK_07
Psychologia	KW_01, KW_06, KW_10, KU_02, KU_07, KU_12, KU_13, KK_06, KK_07
Nauki socjologiczne	KW_05, KW_10, KW_12, KU_01, KU_02, KK_01, KK_02, KK_06
Ekonomia i finanse	KW_13, KU_05, KU_13, KK_07
Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	KW_03, KW_08, KW_12, KU_01, KU_02, KU_03, KU_13, KK_03

Analiza przedmiotowych efektów uczenia się oraz treści kształcenia przedstawionych w kartach przedmiotów wskazuje, że efekty uczenia się powiązane z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości osiągnane są w ramach zajęć, którym przypisano tylko 30% punktów ECTS. Są to:

zarządzanie karierą społecznie odpowiedzialną – 1 ECTS, *współczesne koncepcje zarządzania* – 2 ECTS, *zarządzanie projektami społecznie zaangażowanymi* – 2 ECTS, *społecznie innowacyjne modele biznesowe* – 2 ECTS (na 3 przypisane do przedmiotu), *zarządzanie różnorodnością* – 2 ECTS, *negocjacje i mediacje organizacyjne, społeczne i kulturowe* – 2 ECTS, *nowy wymiar przywództwa* – 2 ECTS, *metodologia pomiarów zrównoważonego rozwoju* – 1 ECTS (na 3 przypisane do przedmiotu), dwa przedmioty w ramach specjalności, np. w planie specjalności *rozwój i zmiana społeczna* są to: *nowy wymiar zarządzania zmianą* – 2 ECTS oraz *PR i fundrasing w zarządzaniu firmą społecznie odpowiedzialną* – 2 ECTS, *praktyki zawodowe* – 6 ECTS

i seminarium dyplomowe – 6 ECTS (na 10 przypisanych do zajęć). Łącznie 30 ECTS (30% wszystkich ECTS). Efekty uczenia się osiągane w ramach pozostałych zajęć nie mają związku z naukami o zarządzaniu i jakości.

Pośrednio na niewłaściwe przypisanie kierunku do dyscyplin naukowych wskazuje także struktura kompetencji zawodowych nauczycieli akademickich. Na 23 nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, którym planuje się powierzenie zajęć na nowo tworzonego kierunku jest tylko 3 doktorów w dyscyplinie wiodącej i 1 magister posiadający tytuł zawodowy w dyscyplinie wiodącej. Nie ma żadnego nauczyciela reprezentującego geografię społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną, mimo przypisania do tej dyscypliny 13% (w wariantcie drugim 12%) efektów uczenia się.

Powyższe wskazuje, że tożsamość kierunku w obecnej postaci jest „rozmyta”, a jego nazwa i zakres kształcenia nie pozwalają jednoznacznie wnioskować o kompetencjach absolwentów.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Program studiów został przyjęty uchwałą Senatu nr 29/2019 z dnia 10 grudnia 2019 r. Program studiów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych obejmuje 4 semestry. Zajęciom przypisano łącznie 100 punktów ECTS. Łączna liczba godzin zajęć oraz semestrów pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Wnioskodawca przedłożył wykaz efektów uczenia się (14 z zakresu wiedzy, 13 z zakresu umiejętności i 7 z zakresu kompetencji społecznych).

Deklaruje, że treść efektów uczenia się była konsultowana z przedstawicielami pracodawców. Program studiów obejmuje efekty uczenia się gwarantujące zdobycie umiejętności uczenia się języka obcego. Na podkreślenie zasługuje duża liczba efektów kształtujących kompetencje interpersonalne ważne w kontekście przyszłych ról organizacyjnych podejmowanych przez absolwentów. Uczelnia oferuje 2 specjalności: *CSR i zmiana społeczna oraz rozwój osobisty i organizacyjny*. Przedmioty do wyboru obejmują 39% ECTS. Są to przedmioty specjalnościowe, praktyki zawodowe oraz proseminarium i seminaaria dyplomowe.

Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia obejmują na studiach stacjonarnych 1000 godzin, co w połączeniu z konsultacjami i egzaminami spełnia ustawowy wymóg 50% (modułem zajęć związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym przypisano ponad 50% ECTS).

Harmonogram realizacji programu studiów jest nieharmonijny: np. zajęcia realizowane w semestrze pierwszym obejmują 144 godziny zajęć, którym przypisano 21 ECTS, a w semestrze drugim 220 godzin zajęć i 27 ECTS. Nie wpłynie to jednak na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Zajęciom kształtującym praktyczne umiejętności zawodowe przypisano 82 ECTS. Są one realizowane w formie ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, projektów i praktyk zawodowych. Część zajęć realizowanych jest tylko w formie ćwiczeń, co znacząco utrudnia osiągnięcie efektów uczenia się z zakresu wiedzy sformułowanych w kartach tych przedmiotów (na przykład: *zarządzanie dziedzictwem naturalnym i kulturowym, psychologia zrównoważonego życia i wellbeing, nowoczesna partycypacja obywatelska, zarządzanie talentami*). Rekomenduje się zamianę części godzin z tych przedmiotów na konwersatoria lub wykłady.

Dobór treści programowych nie pozwala na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się:

- K_W01 „zna, rozumie i posiada pogłębioną wiedzę o metodach i teoriach zarządzania oraz występujących pomiędzy nimi zależnościach na gruncie ogólnym oraz z zakresu zrównoważonego rozwoju wraz z aktualnym stanem wiedzy i kierunkiem rozwoju dyscypliny naukowej”, ponieważ treści kształcenia opisane w kartach części przedmiotów nie wskazują na pogłębiony poziom przekazywanej wiedzy. Przykładowo w karcie przedmiotu *współczesne koncepcje zarządzania* znajdują się treści typowe dla *podstaw*

zarządzania realizowanych na studiach pierwszego stopnia. Taka ocena wynika także z zakresu literatury podstawowej, w której umieszczono podstawowe podręczniki z podstaw zarządzania. Ponadto przedmiot *nowy wymiar przywództwa*, w którym zaplanowano treści kształcenia typowe dla przedmiotów *zachowania organizacyjne* i *podstawy zarządzania* na poziomie właściwym dla studiów pierwszego stopnia.

- K_W04 „zna i rozumie z perspektywy nauk o zarządzaniu proces zmian organizacyjnych i społecznych oraz posiada pogłębioną wiedzę na temat zarządzania zmianami wraz z szacowaniem ich ewentualnych konsekwencji” może być osiągnięty tylko przez studentów specjalności *CSR i zmiana społeczna*. Studenci specjalności *rozwój osobisty i organizacyjny* nie mają w planie studiów zajęć zapewniających osiągnięcie tego efektu uczenia się.

Praktykom zawodowym przypisano tylko 6 ECTS (160 godzin). Tym samym nie zostały spełnione wymagania określone w § 67 ust. 5 pkt 2 ustawy, które obligują uczelnie do zagwarantowania studentom studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym praktyk zawodowych w wymiarze 3 miesięcy.

Uczelnia przedłożyła 8 deklaracji przyjęcia na praktyki studentów kierunku zarządzanie zrównoważonym rozwojem na studia drugiego stopnia. W sylabusie praktyk Uczelnia trafnie przyjęła, że „Miejscem praktyk powinny być działy HR, szkoleń, rekrutacji firm, korporacji, instytucji publicznych i pozarządowych, samorządy lokalne, przedsiębiorstwa projektowania urbanistycznego i zagospodarowania przestrzennego, firmy logistyczne i transportowe, instytucje zintegrowanego zarządzania środowiskiem, działy wdrażania i przeprowadzania zmian wewnątrz organizacji, przedsiębiorstwa audytowe, firmy świadczące usługi outsourcingowe świadczące usługi z zakresu doradztwa wdrażania proekologicznych i prospołecznych rozwiązań, firmy badawcze, szkoleniowe i konsultingowe, media tradycyjne (TV, radio) i internetowe, małe i średnie firmy lub działy dużych przedsiębiorstw (produkcyjnych, handlowych, usługowych), w których menedżerowie zarządzają zespołami, wdrażaniem zmian oraz współpracy ze środowiskami zewnętrznymi”.

Na podstawie przedstawionych we wniosku informacji nie można uznać, że Uczelnia zapewni wszystkim studentom możliwość osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zgodnych ze specyfiką kierunku i z profilem kompetencji absolwenta. Aż 70.5% (103 na 146) miejsc praktyk zapewniono w organizacjach pozarządowych (w tym 100 miejsc w Stowarzyszeniu Siemacha), których profil działania nie ma związku z zarządzaniem zrównoważonym rozwojem. Taki dobór miejsc odbywania praktyk nie daje także możliwości zdobycia kompetencji zawodowych ważnych w kontekście potrzeb pracodawców z sektora przedsiębiorstw i organizacji publicznych, co Uczelnia eksponuje w profilu absolwenta. Jest także niespójny z charakterystyką miejsc odbywania praktyk przedstawioną w sylabusie praktyk zawodowych.

Nie można również uznać, że wnioskodawca zapewnił studentom infrastrukturę do osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk. Uczelnia przedstawiła porozumienia z 8 podmiotami deklarującymi umożliwienie odbycia praktyk studentom kierunku zarządzanie zrównoważonym rozwojem na studia drugiego stopnia. Wśród nich znajdują się dwie organizacje pozarządowe oferujące 103 Na 146 miejsc odbycia praktyk. Podmioty te ze względu na specyfikę swojej działalności nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się powiązanych z zarządzaniem zrównoważonym rozwojem, zwłaszcza w podmiotach gospodarczymi. W żadnej z deklaracji nie zamieszczono informacji o czasie trwania praktyk. Efekty uczenia się osiągnane w ramach praktyk zawodowych sformułowano na wysokim poziomie ogólności, co powoduje, że są one w małym stopniu powiązane ze specyfiką kierunku i kompetencjami zawodowymi zawartymi w profilu absolwenta.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Informacje dotyczące rekrutacji przedstawione we wniosku są niespójne. Uczelnia informuje, że przyjęcia na studia drugiego stopnia odbywają się na podstawie przedstawionego dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. Od kandydatów oczekuje się „zainteresowania w obszarze zrównoważonego zarządzania”, gotowości do rozwijania kompetencji zawodowych oraz umiejętności pracy w grupie.

O przyjęciu kandydata na studia drugiego stopnia decyduje uzyskanie określonej średniej ocen na dyplomie lub średniej z toku studiów. Jednak na stronie 83 wniosku znajduje się informacja, że „Nabór na studia drugiego stopnia na kierunku zarządzanie zrównoważonym rozwojem (tryb stacjonarny i niestacjonarny) prowadzony będzie na podstawie oceny wyników z części matury pisemnej”. O przyjęciu na studia będą decydowały wyniki z 3 przedmiotów: języka polskiego, języka obcego nowożytnego oraz jednego z następujących przedmiotów: język angielski, język niemiecki, język francuski, język hiszpański, język łaćniński i kultura antyczna, język mniejszości narodowej, język mniejszości etnicznej, matematyka, historia, geografia, wiedza o społeczeństwie, geografia”. Dobór przedmiotów, z których wyniki brane są pod uwagę w procesie rekrutacji nie sprzyja podnoszeniu jakości kształcenia, ponieważ wysokie kompetencje w zakresie języków obcych nie stanowią podstawy osiągania efektów uczenia się na kierunku zarządzanie zrównoważonym rozwojem. Ponadto przyjęcie jako podstawy rekrutacji na studia drugiego stopnia wyników egzaminu maturalnego jest niezgodne z Polską Ramą Kwalifikacji, gdzie podstawą kształcenia na poziomie 7 jest osiągnięcie kwalifikacji z poziomu 6.

Do wniosku nie dołączono *Regulaminu przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2020/2021 w Wyższej Szkole Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera z siedzibą w Krakowie*, na który powołuje się wnioskodawca.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się określono w kartach przedmiotów. Są one zróżnicowane, ale w przypadku części przedmiotów nie pozwalają na weryfikację wszystkich efektów uczenia się. Przykładowo w sylabusach zajęć *nowy wymiar przywództwa* oraz *współczesne koncepcje zarządzania* jako jedyną obowiązkową metodę weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się wskazano „aktywny udział w zajęciach”. Jest to metoda, która nie pozwala na rzetelną i wiarygodną ocenę efektów uczenia się, zwłaszcza z zakresu wiedzy. W przypadku niektórych sylabusów metoda weryfikacji efektów nie została określona (np. *psychologia biznesu*).

Jedyną formą weryfikacji kompetencji językowych studentów ma być test. Taka forma nie pozwala weryfikować efektów uczenia się, na przykład E_U6 „Aktywnie i z pełnym zaangażowaniem uczestniczyć w dyskusji, zabierać głos i argumentować własne opinie oraz punkt widzenia, wykorzystując do swobodnej komunikacji język angielski”.

Sylabus praktyk zawodowych nie zawiera informacji o sposobach weryfikacji efektów uczenia się osiąganych w ramach tej formy zajęć. W sposób ogólny przedstawiono je w punkcie IV *Regulaminu praktyk zawodowych w WSE im. ks. J. Tischnera w Krakowie* (zał. 5), ale nie uwzględniają one specyfiki nowo tworzonego kierunku studiów. Ponadto nie przedłożono dokumentów wymienianych w Regulaminie jako załączniki, tj. dziennika praktyk, wzoru wniosku o zaliczenie praktyk w formie pracy zawodowej.

Uczelnia nie przedstawiła procesu dyplomowania, co uniemożliwia ocenę, czy jest on realizowany właściwie, tj. czy pozwala na weryfikację efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadrę realizującą proces kształcenia na wnioskowanym kierunku stanowią nauczyciele akademicy zatrudnieni na umowę o pracę, w tym:

2 samodzielnych pracowników naukowych (1 profesor sztuk plastycznych, specjalność grafika artystyczna, 1 doktor habilitowany nauk społecznych w zakresie nauki o polityce; specjalność

polityka migracyjna państwa, język polityki, mitologia polityczna, komunikacja międzykulturowa, religia a polityka),

9 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora (2 osoby ze stopniem naukowym doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu, 1 - doktor w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu, 1 – doktor w dyscyplinie kulturoznawstwo, 1 – doktor w dyscyplinie socjologia, 1 – doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie filozofia, 1 - doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie historia, 1 – doktor nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia (specjalność integracja europejska, polityka rolna UE), 1 – doktor nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka, specjalność architektura krajobrazu) oraz

12 nauczycieli akademickich z tytułem zawodowym magistra (3 – magister psychologii, 2 – magister w dyscyplinie stosunki międzynarodowe, 2 – magister filologii angielskiej (prowadzenie lektoratów), 1 – magister zarządzania i marketingu (specjalność zarządzania kulturą), 1 – magister kulturoznawstwa (specjalność roszoznawstwo), 1 - magister nauk rolniczych w zakresie ekonomiki i organizacji produkcji ogrodniczej., 1 – magister nauk prawnych, 1 – magister sztuki, specjalność malarstwo sztalugowe).

Na 23 nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, którym planuje się powierzenie zajęć na nowo tworzonego kierunku jest tylko 3 doktorów i 1 magister, którzy posiadają stopień naukowy lub zawodowy w dyscyplinie wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości. Nie ma żadnego nauczyciela reprezentującego geografii społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną, mimo że Uczelnia przypisała do tej dyscypliny 13% (w wariancie drugim 12%) efektów uczenia się.

Analiza kompetencji zawodowych, w tym dorobku naukowego, dydaktycznego oraz doświadczenia zdobytego poza uczelnią nauczycieli akademickich i innych osób planowanych do prowadzenia zajęć na nowo tworzonego kierunku studiów wskazuje, że nieprawidłowo obsadzono 7 przedmiotów: *nowy wymiar przywództwa, zarządzanie różnorodnością, zarządzanie zrównoważone przestrzenią publiczną, efektywne metody komunikacji interpersonalnej, ekologiczna ekonomia i gospodarka obiegu zamkniętego, społecznie innowacyjne modele biznesowe, antropologia umysłu*. Ponadto do wniosku nie dołączono charakterystyki kompetencji zawodowych jednego nauczyciela akademickiego, który ma prowadzić przedmiot Nowy wymiar zarządzania zmianą.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Wyższa Szkoła Europejska im. ks. Józefa Tischnera mieści się w Krakowie, w wynajmowanym budynku zlokalizowanym w odległości 5 km od Dworca PKP Kraków Główny. Uczelnia zlokalizowana jest w centrum Krakowskiego Parku Technologicznego, przy al. Jana Pawła II 39a. Sąsiaduje z Parkiem Lotników Polskich i z Muzeum Lotnictwa Polskiego. Budynek jest nowoczesny, z przestronnymi korytarzami i salami, spełnia wymagania związane z prowadzeniem działalności dydaktycznej. Przed budynkiem znajduje się parking. Wynajmowana przez WSE powierzchnia to ponad 2500 m² obejmuje m.in.:

- 27 sal dydaktycznych w tym: 1 aula dla ok. 100 osób, 1 sala wykładowa dla ok. 70 osób, 8 laboratoriów komputerowych po 24 stanowiska każde, nowoczesne laboratorium do tłumaczeń symultanicznych,
- 30 pomieszczeń biurowych/administracyjnych, oraz
- bibliotekę z czytelnią (80 m²).

Wszystkie sale zostały wyposażone w szerokopasmowe łącze internetowe oraz w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć dydaktycznych tj.: laptopy, projektory multimedialne, telewizory) i suchościeralne, radiomagnetofony, flipcharty.

Dostępnych jest osiem pracowni komputerowych wyposażonych w 24 + 1 stanowisk (w tym jedna 26+1). Trzy sale wyposażone są w komputery z procesorami Intel i5 3.2 Ghz, 8GB RAM i HDD SSD 120 GB. Jedna sala wyposażona jest w komputery z procesorami Intel i5 3.2 Ghz,

172 16GB RAM i HDD SSD 240 GB. Jedna sala wyposażona jest laptopy Dell Precision (stacja robocza) z procesorami Intel i7, 16 GB RAM i 240 GB HDD SSD. Trzy sale wyposażone w Laptopy ASUS Vivobook z procesorami Intel i5 z 8 GB RAM i 240/400 GB SSD. Jedna sala wyposażona w Laptopy ASUS Vivobook Intel Core i5 z 16GB RAM i 240 GB SSD.

Budynek dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – posiada dwie windy osobowe i dźwig dla wózków inwalidzkich. Korytarze i wejścia do sal są na tyle szerokie, że osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich mogą swobodnie poruszać się po budynku.

Baza lokalowa Uczelni opiera się o długoletnią umowę najmu. Aktualnie wynajmowany budynek gwarantuje potrzebną liczbę sal do prowadzenia zajęć i pracy administracji.

Uczelnia deklaruje, że zgromadzony przez nią zasób biblioteczny liczy ponad 16 450 woluminów. Są to publikacje zarówno w języku polskim, jak i językach obcych. Biblioteka dysponuje ponadto zbiorem 1130 egzemplarzy case studies zakupionych na licencji Harvard Business School oraz 81 tytułami czasopism. Obok druków zwartych i ciągłych Biblioteka gromadzi również zbiory specjalne w tym: mapy, kasety audio i wideo, płyty CD i DVD [403 egz.]. Zapewnia także dostęp do elektronicznych baz danych, m. in. Wirtualna Biblioteka Nauki, czy dostęp do ponad 170 tys. elektronicznych wersji książek z ponad 540 naukowych wydawnictw w pełnotekstowej bazie: e-Book Academic Collection na platformie EBSCOhost. Tradycyjny zasób jest na bieżąco uzupełniany, aktualizowany i dostosowywany do potrzeb i zainteresowań społeczności akademickiej.

Zarówno studentom, jak i pracownikom Uczelni zapewnia się dostęp do pełnych tekstów artykułów, zebranych z ponad 16 400 tytułów zagranicznych czasopism gromadzonych w bazie EBSCO. Od stycznia 2010 r. Biblioteka posiada dostęp do światowych zasobów nauki w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki (bazy Science Direct, Elsevier, Springer, Web of Knowledge). Zasoby są udostępniane na komputerach na terenie Uczelni.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Uczelnia deklaruje, że program studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie zrównoważonym rozwojem powstał w drodze konsultacji z przedstawicielami pracodawców. Za współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym odpowiada, między innymi, Biuro Karier. Fakt, że Uczelnia przedłożyła tylko 8 listów intencyjnych potwierdzających gotowość pracodawców do przyjęcia na praktyki studentów nowo tworzonego kierunku pośrednio wskazuje na relatywnie niskie zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem absolwentów tego kierunku oraz niedostateczną współpracę z przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Uczelnia gwarantuje pracownikom i studentom udział w wymianie międzynarodowej w ramach programów ERASMUS+. Jednak nie zapewnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w zakresie kompetencji językowych na poziomie B2+, ponieważ prowadzi zajęcia wyłącznie w formie lektoratów, a w programie studiów nie ma żadnych innych zajęć w języku obcym (np. wykładu do wyboru).

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Uczelnia deklaruje wsparcie studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością. Organizuje koła studencie pozwalające rozwijać zainteresowania studentów. Biuro karier wspiera aktywizację zawodową studentów i absolwentów.

Studenci kierunku będą mogli na bieżąco uzyskać informację o osiągniętych efektach uczenia się. Regulamin studiów precyzuje, że studentom przysługuje prawo do korzystania z pomocy ze strony nauczycieli akademickich oraz konsultacji, które prowadzą oni w ramach swoich

dyżurów (§ 47, ust. 1, p. 13-14). Regulamin gwarantuje też studentom pełne prawo do otrzymania informacji zwrotnej, wglądu do prac i uzyskania uzasadnienia otrzymanej oceny (§ 26 ust. 6). Dostęp do materiałów dydaktycznych dla studentów będzie można ocenić jako wystarczający, biorąc pod uwagę deklarację uzupełniania zbiorów bibliotecznych w związku z otworzeniem nowego kierunku oraz możliwość korzystania przez studentów ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej.

Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na dostosowanie formy egzaminowania do ich własnych potrzeb oraz indywidualizację procesu kształcenia. Mogą też korzystać z przysługującego im ustawowo wsparcia materialnego z tytułu stypendiów specjalnych. Zasady jego przyznawania są jasno opisane w opublikowanym na stronie uczelni regulaminie przyznawania pomocy materialnej dla studentów (§ 6-17).

Strona internetowa oraz wnioski informują o działaniu organizacji studenckich oraz samorządu studenckiego – jego istnienie potwierdza załączona opinia w sprawie programu studiów. Uczelnia udostępnia samorządowi miejsce na siedzibę. Ruch studencki może też nieodpłatnie wykorzystywać wynajmowane przez uczelnię sale. Uczelnia udostępniła informacje o działalności czterech studenckich kół naukowych. Wymieniono również ich opiekunów, co świadczy o tym, że WSE zapewnia aktywnym studentom wsparcie także na płaszczyźnie merytorycznej.

Uczelnia tworzy warunki do uczestnictwa studentów w wymianach międzynarodowych. Funkcjonuje instytucja Działu Współpracy Międzynarodowej, który nawiązał współpracę z 67 uniwersytetami z ponad 20 krajów. Studenci są też motywowani możliwością wyjazdów na praktyki zagraniczne.

Z informacji pozyskanych na stronie internetowej wynika, że obsługa studentów jest zapewniana przez Dziekanat, czynny od wtorku do piątku przez 4 godziny dziennie oraz przez 6 godzin w sobotę, w czasie zjazdów studentów niestacjonarnych. Przystępne godziny pracy dają możliwość sprawnego uzyskania pomocy w procesie studiowania. Dodatkowo w uczelni funkcjonuje Studium Języków Obcych WSE, które oprócz obsługi lektoratów prowadzi też komercyjne kursy z 5 języków obcych na różnym poziomie zaawansowania.

Dla studentów bieżącym wsparciem w procesie kształcenia jest też system Wirtualna Uczelnia. Funkcjonuje on w postaci portalu internetowego oraz aplikacji mobilnej, w której studenci mogą znaleźć informacje o planach studiów, terminach zjazdów czy opłatach, a także wzory pism oraz najważniejsze wiadomości.

Planowane działania na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia uwzględniają przeglądy systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Uczelnia zamieszcza wszystkie informacje o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach na podstronie BIP.

Z perspektywy kandydata na studia strona internetowa uczelni zapewnia publiczny dostęp do informacji na temat rekrutacji. Opublikowane w BIP zostały również kluczowe dla studentów akty prawne, takie jak statut uczelni, regulamin studiów, regulamin przyznawania świadczeń dla studentów WSE, plany studiów i kierunkowe efekty uczenia się oraz regulamin odpłatności za studia i inne formy kształcenia. Rekomenduje się natomiast zastąpienie, opublikowanych w formie skanów, regulaminu studiów i regulaminu świadczeń plikami z warstwą tekstową – umożliwi to wyszukiwanie fragmentów tekstu oraz jego odczyt przez oprogramowanie do czytania tekstu, co poprawi dostęp do informacji publicznej oraz zasad studiowania dla osób z niepełnosprawnościami. Dostęp do podstawowych informacji dostępny jest również w języku angielskim i ukraińskim, co sprzyja umiędzynarodowieniu.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Procedury doskonalenia jakości kształcenia obejmują monitorowanie jakości zajęć dydaktycznych oraz zgodności realizacji procesu dydaktycznego z obowiązującymi programami kształcenia. Ocenie podlegają również kompetencje nauczycieli akademickich i ich rozwój, a także jakość prac dyplomowych i prawidłowości stosowania zasad ich oceniania. Doskonalenie programów studiów realizowane jest m.in. poprzez okresowy monitoring tych programów (minimum raz do roku), ocenę realizacji założonych w programach efektów uczenia się. Za działania te odpowiadają Prodzikani, przy czym w ocenach uwzględniają opinię nauczycieli akademickich. Następnie Prodzikani przedkładają swoją opinię Dziekanowi, który na koniec roku akademickiego przedstawia w raporcie Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Planowane działania na rzecz doskonalenia programu studiów uwzględniają udział studentów w tym procesie. Przedstawiciel studentów wchodzi w skład Uczelnianej Komisji ds. Rozwoju Dydaktyki i Zapewniania Jakości Kształcenia, która koordynuje pracę kierunkowych zespołów ds. jakości kształcenia. Samorząd studencki opiniuje też programy studiów, a starości grup studenckich brali udział w konsultacjach przy jego tworzeniu. Zaprojektowane procedury uwzględniają zatem realny wpływ studentów na zmiany w programach studiów.